

VOX INTERNA

Sense of Singing

Jaarverslag 2023

Stichting Vox Interna

I. Algemene toelichting

Zorgen over cultuur

In het najaar van 2019 startte Vox Interna met de eerste concerten onder de naam *Echoes from the Middle Ages* in Rotterdam en Winterswijk. De achterliggende gedachte achter de serie was om de van oorsprong unisono vocale muziek, via vernieuwende arrangementen (meerstemmigheid en lichte instrumentatie) aantrekkelijk te maken voor een breder en jonger publiek. Daarnaast werd er gezocht naar een interactievere relatie met het publiek door middel van workshops door de ensembles met amateurzangers en inleidingen van ca. 15 minuten voorafgaand aan het concert.

Het begin was hoopgevend: de eerste vier concerten trokken bij elkaar ruim 300 betalende bezoekers; er werden vier workshops georganiseerd en de reacties van het publiek waren overwegend zeer enthousiast. Echter, kort voor het derde concertweekend deed COVID-19 haar intrede in het land wat leidde tot afgelasting van de geplande concerten.

In de daarop volgende seizoen moest er veel op het laatste moment gepland worden, als gevolg van wisselende en dreigende COVID-restricties, wat uiteraard de opbouw van een stevigere publieksbasis niet ten goede kwam. In het derde seizoen (2021/22) zagen we dat het publiek terugkeerde naar de 'grote, bekende' werken maar dat de niche concerten, waaronder ook de programmering van Vox Interna nog weinig publiek trok. De combinatie met een ambitieuze programmering leidde tot een forse aanslag op de reserves en de opbouw daarvan binnen Vox Interna. De bovenstaande trend zette zich ook door tijdens de eerste helft van het vierde seizoen. Pas in het laatste concertweekend (maart 2023) leek er sprake van enig herstel van de publieke belangstelling. Tegen deze achtergrond zijn in het huidige seizoen 2023/24 pogingen ondernomen om de publieksbasis verder uit te breiden, waarbij in de eerste plaats is gewerkt met advertenties in weekbladen en later ook met campagnes via sociale media.

Echter, in plaats van een stijgende trend in de bezoekersaantallen lijkt er sprake te zijn van een stagnatie of daling. Hierbij moet wel aangetekend worden dat het eerste concertweekend, de dag na de verkiezingen voor de Tweede Kamer betrof. Dit heeft waarschijnlijk invloed gehad op de stemming van het publiek, wat af te leiden valt uit de bezoekersaantallen bij het Umbra Ensemble dat zowel in Rotterdam als Deventer vijftig bezoekers minder trok dan in voorgaande concerten, die met staande ovaties en zeer positief commentaar door het publiek ontvangen waren.

Het bestuur van Vox Interna, heeft navraag gedaan bij andere organisaties in de sector, die een soortgelijke trend bespeuren: teruglopende aantallen bezoekers tijdens de concerten. Dit heeft geleid tot discussies binnen het bestuur, waarbij bezoekersaantallen in schrille, paradoxale tegenstelling tussen de enthousiaste reacties van het publiek, na afloop van de concerten: *'Uniek, dit hoor je nergens anders'* – *'Altijd topkwaliteit, wat jullie brengen'* – *'Als ik dit had geweten, had ik nog tien bezoekers meegebracht'* – *'Dit kwam écht binnen...'* – etc.

Waar staan we nu?

Ondanks het bovenstaande zijn er, los van de bemoedigende reacties vanuit het publiek, ook positieve aspecten te melden:

- Wat begon in Rotterdam en Winterswijk, heeft zich inmiddels verspreid naar andere steden: Deventer, Delft, Alkmaar en Haarlem;

- De donorbasis van Vox Interna heeft zich verbreed van drie donoren in Rotterdam, naar drie in Haarlem, twee in Alkmaar, twee in Deventer, Winterswijk en Oost-Gelre. De toegevoegde waarde van de verbreding van het culturele aanbod door Vox Interna wordt breed erkend;
- Dit aanbod betreft veelal ensembles die hun debuut maken in Nederland. Voor het Systir en M'ANAN uit Ierland, het Nederlands/Baskische Canto Rodado en het Duitse Colusca betrof het de eerste optredens ooit. Voor het IJslandse Umbra Ensemble en het Franse Les Itinérantes, betrof het eerste concert buiten hun landsgrenzen en voor Ars Choralis Coeln het eerste optreden in Nederland;
- 90% van de optredende musici waren vrouwen; hoewel daar niet bewust op is gestuurd, toch wel een opmerkelijk feit;
- De inleidingen voorafgaand aan de concerten worden door meer dan de helft van het publiek bijgewoond. Na afloop van de optredens wordt er tijd ingeruimd voor persoonlijk contact tussen de musici en het publiek, hetgeen erg gewaardeerd wordt door beide gesprekspartijen;
- Tijdens het huidige seizoen werd er een tweede concertserie geïntroduceerd, onder de titel *Lost Voices*. Deze heeft gemeen met *Echoes from the Middle Ages* dat het oudere muziek tot nieuw leven wil brengen. De focus ligt hierbij op liederen die de geschiedenis vertellen vanuit het perspectief van de gewone burger; vaak aangeduid als volksmuziek of *folk*. Vox Interna spreekt liever over *muziek door en over het volk*.

Tegen deze achtergrond heeft Vox Interna inmiddels besloten om niet bij de pakken neer te zitten. Er zijn al eerste, innovatieve, ideeën over het parallel aantrekken van nieuw publiek en het (tegelijktijd) verhogen van de maatschappelijke impact van onze activiteiten. Deze zullen in de komende weken verder worden uitgewerkt, in de hoop dat dit de groeiende groep donoren zal blijven motiveren om ook in het volgende seizoen bij te dragen aan de activiteiten die door Vox Interna worden georganiseerd.

II. Anúna Winter School 2023

De Anúna Winter School kon in 2023 rekenen op 18 deelnemers, wat vergelijkbaar was met de vorige editie (najaar 2021) betrof die nog in de COVID-periode plaatsvond. Op het moment van schrijven van dit jaarverslag werd heeft de Anúna Winter School 2024 plaatsgevonden, waaraan 25 zangers deelnamen. Dit betekent dat er nog geen sprake is van volledig herstel na de pre-COVID periode, waarin een gemiddelde van 35 deelnemers gehaald werd.

Naar aanleiding hiervan heeft het bestuur zich beraden en besloten om de Anúna School in 2025 te verplaatsen naar de meivakantie en naar een andere locatie waar de deelnemers ook kunnen overnachten.

III. De concertprogramma's in 2023

Umbra Ensemble (IJSL) – Runes of Resilience - Maart 2023 (uitgesteld)

Dit concert -uitgesteld door zwangerschapsverlof van de violiste in 2022- betrof Middeleeuwse liederen uit IJsland en de andere Scandinavische landen, waaronder liederen uit de alleroudste IJslandse manuscripten (Hymnodia en Melodia) en ruim 600 jaar oude liederen uit Noorwegen en Denemarken. Lieder die vele generaties zijn doorgegeven, en het verhaal vertellen van het harde leven op IJsland, dat gevormd werd door het klimaat, het onherbergzame platteland, de trauma's die van generatie op generatie werden overgedragen en de oerkracht van de natuur.

Daarnaast relatief nieuwere gedichten, met name geschreven door vrouwen, vormden de echo van deze ingrijpende ervaringen. Tegelijkertijd zijn deze het symbool voor onophoudelijke volharding, gedrevenheid en onverschrokkenheid. Umbra blies deze liederen en teksten nieuw leven in, door te ontsluiten, maar ook door prachtige composities en arrangementen waarbij zij zich begeleidden op viool, contrabas, Celtic harp en percussie. Gegeven de relatieve onbekendheid van het ensemble werden de concerten in Rotterdam en Deventer werden zeer goed bezocht met respectievelijk 85 en 75 bezoekers. De nieuwe locatie (Delft) maakte een redelijke start met 20 bezoekers op een maartse avond met bijzonder guur weer.

COLUSCA (NL/D) – Der Seelen Paradies – Januari 2023

Met *Der Seelen Paradies* tilde COLUSCA het publiek uit boven de wereld van alledag. 800 jaar oude middeleeuwse muziek over aardse en hemelse liefde belichtten het in de ziel gelegen paradijs. Als pelgrims die de kerk binnengaan, beschouwde en bezong ensemble COLUSCA de verschillende staties van de Hillegondakerk om zich langzaam onder te dompelen in de zintuiglijke en emotionele niveaus van de paradijselijke Hortus Conclusus. In deze tuin vol geborgenheid bevindt zich de wonderbaarlijke natuur, die de vijf zintuigen weerspiegelt. Het concert in Rotterdam trok ruim 50 bezoekers; het concert in Winterswijk was goed voor 20 bezoekers.

Canto Rodado (NL) – Ver en Dichtbij - Oktober 2023

Van toeval, komt toeval... De kennismaking met een zangeres van het kort daarvoor opgerichte Canto Rodado, kwam na het concert van het Umbra Ensemble in Delft. Bestaand uit twee Nederlandse en een Baskische zangeres, was Canto Rodado het eerste in Nederland gevestigde ensemble in de programmering Vox van Interna. De zangeressen van Canto Rodado reisden een twee zomers lang door Europa om liederen te verzamelen die een historische verhaal vertellen, vanuit het perspectief en de gevoelens van de gewone burgers. Hierbij ook bijzondere aandacht naar bekende en minder bekendere Nederlandse liederen. In oktober maakten zij hun officiële debuut tijdens een concert voor 20 personen op Kasteel Vorden in de Achterhoek. Voor eerste kwartaal van 2024 zijn er concerten in Rotterdam en Alkmaar gepland.

Umbra Ensemble (IJSL) – Solstitium - November 2023

Met de donkerste dagen in aankomst bracht het IJslandse Umbra wat licht, met verfrissende arrangementen op oeroude Scandinavische en West-Europese liederen uit de periode rondom de zonnewende. Hartverwarmend concerten met spat zuivere zang die een boost kregen van de instrumentatie met contrabas, viool, Celtic Harp en percussie. Met verrassende arrangementen bracht Umbra een nieuwe kleur op de wangen van eeuwenoude muziek en laten ze voor het publiek het licht in de donker wordende dagen schijnen.

Echter, de planning bleek achteraf ongelukkig uit te vallen: het weekend na de uitslag van de Tweede Kamerverkiezingen waar het 'typische publiek' van Umbra een kater overhield. Daarnaast ook nog notoir slecht weer... Tijdens het eerste concert (Alkmaar), dat ook ondersteund werd met een advertentie in het lokale weekblad was dat nog niet van invloed: op de dag voor het concert waren er al 38 kaarten verkocht, waarna er nog 7 personen aan de deur kwamen. In Rotterdam, Delft en Deventer bleek de te zijn stemming omgeslagen te zijn met: respectievelijk 45, 15 en 20 bezoekers. Dit ondanks een investering in publiciteit via goed gelezen weekbladen.

COLUSCA (D/NL) – Dympna van Geel - December 2023

In december 2023 begon Vox Interna met een zeer ambitieus plan: het beschikbaar maken (transcriberen) van liederen die ruim 500 jaar niet meer zijn uitgevoerd, gewijd aan de heiligverklaarde Dympna van Geel, dit via een samenwerking tussen Dr. Ann Buckley van Trinity College Dublin en Cora Schmeiser van COLUSCA. Het is de bedoeling dat een uitvoering rondom de getranscribeerde en gearrangeerde muziek tijden een korte tournee in maart 2024 langs Haarlem, Delft, Rotterdam en Deventer wordt uitgevoerd.

Balans 2023 – bedragen in EUR - Stichting Vox Interna

Activa	01-jan-2023	Debet	Credit	31-dec-2023
Vaste Activa	224,90		81,80	143,10
Bank	933,68	32.020,52	32.055,76	898,44
Vooruitbetaalde bedragen	-	1.850,00		1.850,00
Nog te ontvangen bedragen	1.000,00	7.336,91	3.587,50	4.749,41
Total assets	2.158,58	41.207,43	35.725,06	7.640,95

Liabilities	01-jan-2023	Credit	Debet	31-dec-2023
Vooruit ontvangen bedragen	1.250,00	6.310,00	1.700,00	5.850,00
Nog te betalen bedragen	-	637,50	-	637,50
Algemene reserve	908,58		234,87	1.143,45
Total passiva	2.158,58	6.947,50	1.934,87	7.640,95

Toelichting:

- Vooruitbetaalde bedragen hebben betrekking op de oprichtingskosten van Vox Externa en een voorschot aan Trinity College Dublin i.v.m. het transcriberen van de manuscripten gewijd aan Dymphna van Geel.
- Nog te ontvangen bedragen hangen samen met gerealiseerde activiteiten in 2023 waarvan de uitkering van de toegekende subsidies nog niet betaald waren door de betreffende instanties. De betreffende bedragen zijn allemaal in het jaar 2024 uitgekeerd.
- Vooruit ontvangen bedragen betreffen bedragen van reeds uitbetaalde subsidies, waarvan een gedeelte van de activiteiten nog in 2024 gerealiseerd moest worden. Alle betreffende activiteiten zijn gerealiseerd.

Winst- en verliesrekening 2023 – Stichting Vox Interna

Inkomen	2022	2023
Donaties - privaat	3.000,00	3.000,00
Anúna School Rotterdam (ASR)	0	4.365,00
Echoes from the Middle Ages / Lost Voices	14.164,62	22.677,91
Total inkomen	17.164,62	30.042,91
Kosten		
Administratie	1.351,55	2.260,56
Anúna School Rotterdam (ASR)	0	2.806,86
Echoes from the Middle Ages / Lost Voices	16.210,14	24.740,62
Totale kosten	17.561,69	29.808,04
Netto resultaat	-397,07	234,87

Toelichting:

- Na het opheffen van de COVID-restricties heeft Vox Interna het volume van de activiteiten aanzienlijk weten te verhogen. Dit werd mede mogelijk gemaakt door subsidies van de Gemeentes Rotterdam, Alkmaar, Delft, Winterswijk en Oost-Gelre en dankzijde private donoren: Volkskracht, Erasmusstichting, Elise Mathilde Stichting (Rotterdam), Victoriefonds (Alkmaar) en Stichting Wesselings-van Breemen (Deventer).
- De administratieve kosten hangen samen met de kosten van de betaalrekening, het in stand houden van de website, presentjes voor de optredende artiesten en promotiekosten die niet ten laste van de individuele concerten zijn gebracht; ca. 50% van de eerste advertenties, die ook tot doel hadden om het adressenbestand van concertbezoekers uit te breiden in Delft en Alkmaar.
- De financiële resultaten van de concertweekenden zijn vooralsnog onbevredigend. Hoewel het repertoire door het aanwezige publiek stevast als *‘vernieuwend, bijzonder’* en *‘van hoge kwaliteit’* wordt gekwalificeerd, leidt dit niet tot substantieel hogere aantallen bezoekers. In de eerste helft van 2024 heeft geen veranderd beeld gegeven.
- Desalniettemin is Vox Interna er in geslaagd om in 2023 een klein positief financieel resultaat te boeken.

Juni 2024

Michel LaPoutre
Penningmeester
Stichting Vox Interna